

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 9. Quid notandum sit circa modum, quo feruntur censuræ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

mea est in possessione, sed oppositum est probabilius, quia delicta non præsumuntur, ergo præsumere non debeo, quod Titius ex sua malitia fuisset positurus effectum, ergo ex facto præsumi debet, quod occisio sit secuta ex meo mandato vel consilio, *Sperell. decis. 77. n. 40. Sanch. De Matr. l. 2. d. 41. n. 17. Dicast. n. 302.* Si tamē Titius fuisset capitalis hostis occisi, vel antecederet mortem minatus vel machinatus, rectē præsumeretur occisionem fuisse secuturam sine me, ideoque posse me judicari immunem à censura.

67. Q. 9. Quid notandum sit circa modum, quo feratur censura. R. §. 1. Censuræ ferri possunt sine conditione, v. g. *si non solveris intra mensem, si peccatum commiseris*, Cap. Præterea 40. De appell. Et quando Cap. Romana 5. De sent. excomm. in 6. prohibetur, ne fiat, intelligitur tum non debere, quando non est justa causa, quæ plerumque erit, ideoque addi debet causa, cur sic feratur, deinde prohibitionem illam esse consuetudinariam contrariā abrogatam putant *Fill. Pelliz. De Reg. tr. 7. c. 1. n. 74. Krim. n. 1752.* An autem talis censura incuratur, si Judex ante impletam conditionem moriatur, aut ille, cui præcipiebatur ante impletam conditionem excedat è territorio Judicis, dicam n. 103. & 104.

68. §. 2. *Silv. Nav. Sayr. Henriq. Ugol. Vasy. Grotius, Krimer n. 1746.* dicunt censuram sub conditione latam non valere, v. g. si dicatur *præcipitur hoc sub pena excommunicationis vel suspensionis*, hæc verba nihil determinatè significant, etiam nihil determinatè efficiunt: è contrariò *Bonac. Fill. alii que cum Pelliz. n. 72.* dicunt quidem soli Papæ licitam, semper tamen verum esse, è quocunque sic feratur, quia est determinata

confusè, & determinabitur magis per electionem censurati, uti Confessarii sæpe imponunt hoc vel illud pro pœnitentia, prout pœnitens voluerit eligere, ita & hic ligabitur illâ censurâ, quam præeligit; Quòd si neutram eligat, ligabitur utrâque, hæc enim debet esse mens ferentis, ut eludere non possit pœnam, adeoque ut unam eligat, vel teneatur utrâque.

§. 3. Censura indeterminatè lata in unum è duobus, invalida est, quia nihil operatur, cum non habeat determinatum subjectum, in quo cadat, *Suar. & alii cum Krim. n. 1748.*

§. 4. Censura, quæ fertur ab homine per modum sententiæ, debet, per se loquendo, nisi ferens sit privilegiatus, in scripto ferri, & à Judice ipso proferri, expressâ illius causâ: Esset tamen valida sine scripto, *Fill. Bonac. Leand. Dicast. d. 2. à n. 231. Krim. à n. 1731. Cap. Cum medicinalis 1. De sent. excomm. in 6. sic habet: Quisquis excommunicat, excommunicationem in scriptis proferat, & causam excommunicationis expressè conscribat, propter quam excommunicatio proferatur, exemplam verò hujusmodi scripturæ teneatur excommunicato tradere intra mensem, si fuerit requisitus. . . . Si quis autem Judicium hujusmodi constitutionis temerarius extiterit violator, per mensem unum ab ingressu ecclesiæ & divinis officiis noverit se suspensum. . . . Et hæc eadem in suspensionis & interdicti sententiis volumus observari: talis tamen censura generaliter lata non tangit Episcopos secundum dicta n. 34. Estque præterea notandum, quòd Prælati Mendicantium, aut, uti habet *Pelliz. n. 75. Regularium*, habeant privilegium ferendi excommunicationem solo verbo, non scripto. Notat etiam *Sperellus decif. 39. à n. 50. Canone illo obligari solos Superiores**

70.

71.

Dr.
Lij
ix
III

Episcopo inferiores, nec obligari denunciante, præmonentes ut caveatur censura, sed solos censurantes. Satis autem est scribi per alium, & subscribi à Judice, ac per alium coram & nomine Judicis legi, uti habent AA. cum *Sperell.* à n. 1. qui à n. 22. & 41. infert Judicem ferentem sine scripto sæpe excusari, 1. si alicubi sit contrarius stylus. 2. Si adsit ignorantia, & absit dolus. 3. Si sententia non sit pura, sed v. g. conditionalis, nisi solverit intra tres dies. 4. Si sententia effectum non habuerit. 5. Si scriptio fieri non possit, & sit periculum in mora, &c. Videri possunt plura apud *Pignat.* tom. 6. conf. 19. à n. 29.

71.

§. 5. Si causa de cætero subsit, & censura à Superiore invito feratur ex metu cadente in vicium constantem, probabilius est cum *Castrup.* d. 1. p. 5. n. 2. & *Krim.* n. 1646. valere, quia qui per metum geruntur, Jure naturæ valent, cum metus relinquat voluntarium, nec rescitur, quod Jus positivum rescindat sententiam censuræ, uti quod absolutionem à censura metu extortam rescindat scimus ex Cap. un. *De his que vi,* quia nempe hoc postremum erat magis in favorem potestatis ecclesiasticæ, *Krim.* n. 1647.

72.

Q. 10. Quid notandum sit circa prærequisita, nequam feratur vel incurratur censura. R. §. 1. Lentè procedendum est in censuris secundum *Trid.* relatum n. 18. & prius tentanda alia media, *Barr.* *Felin.* *Pignat.* tom. 6. conf. 19. n. 22. ac ordinari præmittendæ monitiones tres cum intervallo aliquot dierum, uti colligitur ex illis, que edicit *Sperell.* decis. 160. à n. 1. tamen idem res ostendit à n. 16. & pluribus decis. 48. à num. 1. quando agitur de reprimenda violentia & turbatione actuali jurisdictionis exercendæ, non est